

Briselē, 4.9.2019.
COM(2019) 394 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS KOMISIJAS PAZIŅOJUMS KOMISIJAS
PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI, PADOMEI,
EIROPAS CENTRĀLAJAI BANKAI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO
LIETU KOMITEJAI, REĢIONU KOMITEJAI UN EIROPAS INVESTĪCIJU
BANKAI**

**Pēdējie sagatavošanās pasākumi saistībā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas
Savienības 2019. gada 1. novembrī**

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS KOMISIJAS PAZIŅOJUMS KOMISIJAS
PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI, PADOMEI,
EIROPAS CENTRĀLAJAI BANKAI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO
LIETU KOMITEJAI, REĢIONU KOMITEJAI UN EIROPAS INVESTĪCIJU
BANKAI**

**Pēdējie sagatavošanās pasākumi saistībā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas
Savienības 2019. gada 1. novembrī**

1. IEVADS

2017. gada 29. martā Apvienotā Karaliste, izmantojot Līguma par Eiropas Savienību (LES) 50. pantā paredzēto procedūru, iesniedza paziņojumu par nodomu izstāties no Eiropas Savienības. Pēc Apvienotās Karalistes lūguma Eiropadome (50. pants) 2019. gada 11. aprīlī vienojās¹ vēl pagarināt LES 50. panta 3. punktā paredzēto termiņu līdz 2019. gada 31. oktobrim. Ja vien Apvienotā Karaliste līdz 2019. gada 31. oktobrim neratificēs izstāšanās līgumu² vai nepieprasīs trešo pagarinājumu, par kuru Eiropadomei (50. pants) būs vienprātīgi jāvienojas, Apvienotā Karaliste no 2019. gada 1. novembra būs trešā valsts bez līguma, kas nodrošinātu sakārtotu izstāšanos.

Komisija jau no sarunu sākuma ir uzskatījusi, ka vislabākais iznākums būtu Apvienotās Karalistes sakārtota izstāšanās no Eiropas Savienības, pamatojoties uz izstāšanās līgumu. Komisija allaž ir uzsvērusi, ka izstāšanās bez līguma izraisīs būtiskus traucējumus gan Apvienotajā Karalistē, gan 27 ES valstīs. Ārkārtas pasākumi var tikai mazināt būtiskākos traucējumus, kas rastos bezlīguma izstāšanās gadījumā.

Līdz termiņam – 2019. gada 31. oktobrim – ir atlikušas tikai astoņas nedēļas. Īsais laika sprādis un politiskā situācija Apvienotajā Karalistē palielina risku, ka Apvienotā Karaliste šajā dienā izstāsies no Savienības bez līguma. Ievērojot pieeju, ko Eiropadome (50. pants) ir uzsvērusi viscaur šajā procesā, visiem dalībniekiem ir jāturpina gatavoties visiem iespējamajiem iznākumiem. Tāpēc visiem dalībniekiem tagad vajadzētu savos plānos pēc vajadzības ieviest beidzamos pielāgojumus, lai sagatavotos bezlīguma izstāšanās scenārijam 2019. gada 1. novembrī. Nevajadzētu paļauties uz pieņēmumu, ka Apvienotā Karaliste pirms 31. oktobra lūgs trešo pagarinājumu un ka Eiropadome (50. pants) tam piekritīs.

¹ Eiropadomes Lēmums (ES) 2019/584 (OV L 101, 11.4.2019., 1. lpp.). Šajā lēmumā arī noteikts, ka izstāšanās notiks nākamā mēneša pirmajā dienā pēc ratifikācijas procedūru pabeigšanas, ja Apvienotā Karaliste izstāšanās līgumu ratificēs līdz 31. oktobrim. Pēc Apvienotās Karalistes lūguma Eiropadome 2019. gada 22. martā nolēma piešķirt pirmo pagarinājumu (Eiropadomes Lēmums (ES) 2019/476, OV L 80I, 22.3.2019., 1. lpp.).

² Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV C 144I, 25.4.2019., 1. lpp.).

2. PILSONU TIESĪBAS

Komisija ir konsekventi un skaidri norādījusi, ka tās prioritāte ir ES pilsoņu aizsardzība Apvienotajā Karalistē, kā arī AK pilsoņu aizsardzība Eiropas Savienībā. Kā minēts piektajā *Brexit* sagatavotības paziņojumā³, kas publicēts 2019. gada 12. jūnijā, 27 ES dalībvalstis ir ieviesušas valsts līmeņa ārkārtas pasākumus, kas nodrošina, ka AK valstspiederīgie un viņu ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi, uzreiz pēc bezlīguma izstāšanās drīkst turpināt likumīgi uzturēties to teritorijā. Komisija sadarbojās ar 27 ES dalībvalstīm, lai nodrošinātu saskaņotu vispārējo pieeju, taču vienlaikus tā atzīst, ka valstu līmenī ir vajadzīga elastība. Komisija savā *Brexit* sagatavotības tīmekļa vietnē⁴ piedāvā atjauninātu pārskatu par visiem valstu ārkārtas pasākumiem uzturēšanās tiesību jomā.

Apvienotajā Karalistē dzīvojošie ES pilsoņi informāciju par savām tiesībām uzturēties Apvienotajā Karalistē var atrast AK valdības tīmekļa vietnē⁵. Komisijas pārstāvniecības biroji Apvienotajā Karalistē un attiecīgie dienesti Briselē, kā arī dalībvalstu diplomātiskās pārstāvniecības Apvienotajā Karalistē turpinās cieši uzraudzīt Apvienotās Karalistes veiktos pasākumus attiecībā uz Savienības pilsoņu turpmāko uzturēšanos Apvienotajā Karalistē. Tie sniegs informāciju un padomus ieinteresētajiem iedzīvotājiem.

Pilsoņu sociālā nodrošinājuma tiesības, kas radušās Apvienotajā Karalistē pirms izstāšanās, aizsargā konkrēta ārkārtas pasākumu regula⁶, taču dažas dalībvalstis ievieš arī vienpusējus valsts līmeņa ārkārtas pasākumus attiecībā uz laiku pēc izstāšanās. Šie pasākumi papildina ES līmenī nodrošināto sociālā nodrošinājuma tiesību aizsardzību, piemēram, pēc izstāšanās piemērojot summēšanas principu darba, apdrošināšanas un uzturēšanās laikposmiem Apvienotajā Karalistē vai šiem pilsoņiem pēc izstāšanās arī turpmāk nodrošinot sociālo aizsardzību. Komisija savā *Brexit* sagatavotības tīmekļa vietnē⁷ piedāvā atjauninātu pārskatu par visiem valstu ārkārtas pasākumiem sociālā nodrošinājuma tiesību jomā.

3. SAGATAVOŠANĀS DARBU PABEIGŠANA ATSEVIŠKĀS NOZARĒS

Visos piecos iepriekšējos *Brexit* sagatavotības paziņojumos⁸ Komisija ir mudinājusi ieinteresētās personas sagatavoties izstāšanās faktam. Tā turpinās darbu, lai sniegtu informāciju un padomus visām ieinteresētajām personām. Dalībvalstīm un privātām struktūrām, tostarp apvienībām un tirdzniecības palātām, arī vajadzētu turpināt sniegt informāciju, lai uzņēmumiem un pilsoņiem palīdzētu pabeigt sagatavošanās darbus, šajā procesā izmantojot arī īpaši šim mērķim izveidotos forumus, kuru nav mazums.

Lai uzņēmumiem būtu vieglāk pārbaudīt savu sagatavotību un noskaidrot, kas vēl jā dara, lai pabeigtu gatavoties iespējai, ka 2019. gada 1. novembrī notiks izstāšanās bez līguma, Komisija savā interneta lapā, kas veltīta sagatavotībai *Brexit*, piedāvā *Brexit* sagatavotības

³ COM(2019) 276 final.

⁴ https://ec.europa.eu/info/files/overview-table-residence-rights-uk-nationals-eu27-member-states_en.

⁵ <https://www.gov.uk/eusettledstatus>.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 25. marta Regula (ES) 2019/500 par ārkārtas pasākumu noteikšanu sociālā nodrošinājuma koordinācijas jomā pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības (OV L 85I, 27.3.2019., 35. lpp.).

⁷ https://ec.europa.eu/info/files/overview-national-measures-area-social-security-coordination_en.

⁸ 19.7.2018. – COM(2018) 556 final/2; 13.11.2018. – COM(2018) 880 final; 19.12.2018. – COM(2018) 890 final; 10.04.2019. – COM(2019) 195 final; 12.06.2019. – COM(2019) 276 final.

kontROLSarakstu⁹. Komisija ir arī publicējusi nozaru paziņojumus ieinteresētajām personām par dažādiem jautājumiem¹⁰. Līdzīgi materiāli ir sagatavoti valstu līmenī un dažādās uzņēmējdarbības apvienībās. Visi uzņēmēji tiek aicināti izmantot šos materiālus.

Šajā iedaļā uzmanība pievērsta atsevišķām jomām, kurās turpmākajos mēnešos nepārtraukti būs jāsiglabā īpaša modrība.

3.1. Formalitātes uz robežas un tirdzniecība

Izstāšanās ietekmēs visas nozares, kurās notiek tirdzniecība ar Apvienoto Karalisti, – gan preču, gan pakalpojumu jomā. Īpaši preču tirdzniecības jomā uzņēmējiem ir jāsigatavojas tam, ka Apvienotās Karalistes bezlīguma izstāšanās no Savienības muitas formalitāšu, netiešo nodokļu un attiecīgos gadījumos sanitārās un fitosanitārās kontroles jomā no 2019. gada 1. novembra radīs nopietnas sekas. Tās cita starpā ietver muitas formalitāšu piemērošanu. Būs jāiesniedz deklarācijas, un muitas dienesti var pieprasīt galvojumus attiecībā uz iespējamajiem vai esošajiem muitas parādiem. Uz dažiem preču veidiem, ko ievēd ES vai Apvienotajā Karalistē vai izved no to teritorijas, var attiekties aizliegumi vai ierobežojumi, – tas nozīmē varbūtību, ka tiks pieprasītas importa vai eksporta licences.

No 2019. gada 1. novembra Apvienotās Karalistes precēm, kas tiks ievēstas Eiropas Savienībā, tiks piemēroti muitas nodokļi¹¹ un arī ES precēm varēs piemērot AK muitas nodokļus. Vidējie ES tarifi ir aptuveni 2,7 % nelauksaimnieciskiem produktiem, ko importē Savienībā, un 8,1 % lauksaimniecības produktiem¹². Piemēram, piena produktiem vidēji tiek uzlikts 44,8 % nodoklis, gaļai – 17,8 %, zivīm – 11,4 %, apģērbam – 11,5 % un vieglajām automašīnām – 10 %¹³. Ekonomikas dalībniekiem no 27 ES valstīm būtu jānovērtē savas piegādes ķēdes un jānodrošina, lai to uzņēmējdarbības plānos būtu ņemta vērā šo muitas nodokļu piemērošana. Dalībvalstis arī iekasēs pievienotās vērtības nodokli par precēm, ko no Apvienotās Karalistes ievēd ES.

Lai pēc iespējas samazinātu traucējumus to preču tirdzniecībā, kas šķērsos robežu no pirmās dienas pēc izstāšanās, tirgotājiem, pārvadātājiem un nosūtītājiem no visas Eiropas, kuri plāno pārvietot preces uz Apvienoto Karalisti un no tās, jābūt gataviem izpildīt visas vajadzīgās formalitātes. Tiem ir jāsigatavojas neatkarīgi no atrašanās vietas. Tas attiecas ne tikai uz tiem, kuri atrodas Apvienotās Karalistes kaimiņu reģionos vai kuriem ir liels tirdzniecības apjoms ar Apvienoto Karalisti.

Visiem piegādes ķēdes locekļiem ir jāzina savi pienākumi visu nepieciešamo formalitāšu izpildē un jānodrošina, lai būtu sagatavota vajadzīgā dokumentācija un sertifikāti. Sagatavošanās attiecīgajām formalitātēm var būt laukietilpīga, un iespējams, ka būs jāsigazinās ar attiecīgajām iestādēm abpus robežai. Transportējot preces saskaņā ar kopīgo tranzīta

⁹ <https://ec.europa.eu/info/files/brexit-preparedness-checklist>.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_lv.

¹¹ Tarifi, ko no izstāšanās dienas piemēros no Apvienotās Karalistes Savienības muitas teritorijā ievēstām precēm, būs tādi paši kā precēm no trešām valstīm, ar kurām ES nav noslēgusi preferenciālas tirdzniecības nolīgumus. Piemērojamos tarifus var atrast *TARIC* datubāzē (https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=lv).

¹² https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/tariff_profiles19_e.pdf.

¹³ Avots: *WTO World Tariff profile 2019*.

procedūru, robežšķērsošanas vietā būs jākārt mazāk formalitāšu¹⁴. Ņemot vērā iespēju, ka pie robežām izstāšanās brīdī radīsies sastrēgumi, tirgotājiem, pārvadātājiem un nosūtītājiem būtu jāpārbauda, kāds ir stāvoklis viņu izvēlētajā tirdzniecības maršrutā, un jāpieņem attiecīgs lēmums.

ES izcelsmes preču eksportam jāatbilst vajadzīgajām prasībām, lai varētu izmantot tirdzniecības preferences, kas piešķirtas tirdzniecības nolīgumos¹⁵. Materiāli, detaļas un sastāvdaļas, kuru izcelsme ir Apvienotajā Karalistē un kuri ir iestrādāti ES ražotajās precēs, nevar pretendēt uz ES izcelsmi. Tādēļ uzņēmējiem ir jāpielāgo savas piegādes ķēdes un jānodrošina, ka eksportētās preces, visi dokumenti un formalitātes atbilst izcelsmes noteikumu prasībām, kas paredzētas attiecīgajos tirdzniecības nolīgumos.

Komisija ir sagatavojusi vairākus paziņojumus un sīki izstrādātas norādes par muitu, izcelsmi, pievienotās vērtības nodokli un akcīzes nodokli, kuras ir pieejamas tiešsaistē¹⁶. Tiešsaistē¹⁷ ir atrodami arī īsi e-mācību kursi par *Brexit* sekām muitas un nodokļu jomā, kā arī praktiskas ievadinformācijas lapas par svarīgākajiem muitas jēdzieniem.

Komisija piektajā paziņojumā par sagatavotību *Brexit*¹⁸ 2019. gada 12. jūnijā uzsvēra, ka komunikācijas kampaņas pirmajā posmā jau ir noskaidrojies, ka daži uzņēmumi ir veikuši pasākumus, taču darbs ir jāturpina visās dalībvalstīs līdz pat izstāšanās dienai. Komisija tagad grasās intensīvāk izvērst daudzvalodu komunikācijas kampaņu¹⁹, ko tā sāka 2019. gada 18. februārī, lai ES uzņēmumiem būtu publiski pieejama visa informācija²⁰.

Savukārt dalībvalstis, īpaši tās, kuras ES tirdzniecībā ar Apvienoto Karalisti ir galvenie ievēšanas un izvešanas punkti, ir daudz ieguldījušas cilvēkresursos un infrastruktūrā – gan fiziskajā (tostarp robežkontroles punktos), gan tehnoloģiskajā –, lai atvieglotu preču apriti uz robežas ar Apvienoto Karalisti. Turklāt šīs dalībvalstis ir sākušas un turpmākajos mēnešos vēl pastiprinās informācijas un komunikācijas kampaņas, kurās visiem iesaistītajiem dalībniekiem tiek izskaidrotas muitas²¹ un sanitāro un fitosanitāro kontroļu²² jomā prasītās formalitātes. Tirgotāji, pārvadātāji un nosūtītāji tiek aicināti iepazīties ar attiecīgajām

¹⁴ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/what-is-customs-transit/common-union-transit_en.

¹⁵ Sk. arī Komisijas paziņojumu ieinteresētajām personām par šo tematu: https://ec.europa.eu/info/files/preferential-rules-origin_lv.

¹⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_lv#heading_2.

¹⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

¹⁸ COM(2019) 276 final.

¹⁹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_lv#.

²⁰ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_lv#heading_4.

²¹ Piemēram, ar *Brexit* saistītā informācija par muitas formalitātēm Beļģijā ir pieejama https://finance.belgium.be/en/customs_excises/enterprises/brexit; Francijā – <http://douane.gouv.fr/articles/c957-entreprises-preparez-vous-au-brexit> un Nīderlandē – <https://www.getreadyforbrexit.eu/en>.

Turklāt Apvienotās Karalistes ostu un Eirotuneļa lietotājiem tiek piedāvāta informācija vietnē <https://www.gov.uk/government/publications/communications-pack-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel-in-the-event-of-a-no-deal-eu-exit/information-for-users-of-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel-in-a-no-deal-scenario>.

²² Piemēram, ar *Brexit* saistītā informācija par sanitārajām un fitosanitārajām kontrolēm Beļģijā ir pieejama <http://www.favv-afsca.fgov.be/brexit/>; Francijā – <https://agriculture.gouv.fr/le-brexit-et-les-controles-sanitaires-et-phytosanitaires> un Nīderlandē – <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/brexit/>.

formalitātēm, kā arī darbplūsmām un tehnoloģisko infrastruktūru viņu plānotajā tirdzniecības maršrutā²³.

3.2. Zāles, medicīniskās ierīces un ķīmiskās vielas

Lai gan sagatavošanās Apvienotās Karalistes izstāšanās iespējai zāļu, medicīnisko ierīču un ķīmisko vielu jomā 2019. gada marta beigās un aprīļa sākumā sāka ritēt straujāk, vēl būs vajadzīgs pēdējais uzrāviens²⁴. Komisija kopā ar Eiropas Zāļu aģentūru, Zāļu aģentūru vadītāju tīklu, Medicīnisko ierīču kompetento iestāžu tīklu un Eiropas Ķīmikāliju aģentūru turpina vērsties pie ieinteresētajām personām, lai tām atgādinātu, ka sagatavošanās jāpabeidz līdz 2019. gada 31. oktobrim. Joprojām ir spēkā princips, ka pēc šīs dienas ES tirgū nedrīkstēs laist zāles, medicīniskās ierīces un ķīmiskās vielas, kurām nebūs nodrošināta atbilstība ES noteikumiem. Komisija uzskata, ka LES 50. panta 3. punktā paredzētā termiņa pašreizējais pagarinājums sniedz pietiekami daudz laika, lai parūpētos par šo atbilstību, un neplāno pieņemt vēl citus ārkārtas pasākumus.

Zāles

Cilvēkiem paredzētās un veterinārās zāles apstiprina vai nu centralizēti Komisijā, vai arī dalībvalstu līmenī. Abas zāļu kategorijas ietekmē Apvienotās Karalistes izstāšanās. Kā norādīts 2019. gada 12. jūnija piektajā *Brexit* sagatavotības paziņojumā²⁵, Eiropas Zāļu aģentūra jau 2019. gada aprīlī bija gandrīz panākusi to, ka gandrīz visām centralizēti apstiprinātajām zālēm ir nodrošināta atbilstība regulējumam, taču vairāk darāmā vēl bija attiecībā uz valstu līmenī apstiprinātajām zālēm. Kopš tā laika ir panākts ievērojams progress: paredzams, ka līdz 2019. gada 31. oktobrim atbilstība regulējumam būs nodrošināta vairāk nekā 80 % no valsts līmenī apstiprinātajām zālēm. Par šo progresu daļēji var pateikties pagaidu atbrīvojumam, kas uzņēmumiem piešķir laiku līdz 2019. gada beigām, lai tie savas partiju testēšanas iekārtas no Apvienotās Karalistes pārvietotu uz kādu no 27 ES valstīm. Šīs norises ir vērtējamas pozitīvi, taču nozarei tiek stingri mudināta parūpēties par to, lai visām attiecīgajām apstiprinātajām zālēm līdz 2019. gada 31. oktobrim tiktu nodrošināta pilnīga atbilstība regulējumam un lai līdz 2019. gada 31. decembrim tiktu pabeigta partiju testēšanas iekārtu pārvietošana, kas attiecīgās zāles arī turpmāk ļautu laist ES tirgū. Turklāt, ņemot vērā īpašās problēmas, ar kurām saskaras mazākās dalībvalstis, kas pagātnē lielā mērā palāvās uz Apvienotās Karalistes tirdzniecības atļaujām, nozarei ir pienākums sadarboties ar šīm dalībvalstīm, lai zāles tajās būtu pieejamas arī turpmāk.

Medicīniskās ierīces

Apvienotās Karalistes paziņoto struktūru sniegtie dati liecina, ka labi virzās 27 ES valstu tirgū laisto medicīnisko ierīču sertifikātu nodošana 27 ES valstu paziņotajām struktūrām un ka vairumam ierīču to plānots pabeigt līdz 2019. gada 31. oktobrim. Medicīnisko ierīču kompetento iestāžu tīkla *Brexit* darba grupa ciešā sadarbībā ar Komisiju pārrauga, kā virzās

²³ Sk., piemēram, Francijas muitas iestāžu sagatavoto informāciju par viedrobežu (<http://www.douane.gouv.fr/articles/a16171-the-smart-border>), Nīderlandes informāciju par Ostu kopienas sistēmu (pieejama <https://www.portbase.com/en/>) un Beļģijas informāciju par sistēmām, ko šajā valstī izmanto Zēbriges (<https://rxseaport.eu/en/>) un Antverpenes (<https://www.nxtport.com/>) ostās.

²⁴ Tālāk sniegtie skaitļi par to produktu daudzumu, kuriem vēl jāpanāk atbilstība regulējumam, ir piesardzīgas aplēses, kurās nav ņemts vērā, ka vairākiem no šiem produktiem Komisijai nezināmu komerciālu iemeslu dēļ varētu nebūt vajadzīgi nekādi *Brexit* sagatavošanās pasākumi. Piemēram, var gadīties, ka dažus produktus drīkst tirgot tikai Apvienotajā Karalistē, to vairs var nebūt tirgū vai notiek to aizstāšana ar citu produktu.

²⁵ COM(2019) 276 final.

atlikušo sertifikātu nodošana, spriežot pēc atbildēm, kas tika iegūtas 2019. gada vasarā veiktā aptaujā, kurā piedalījās attiecīgie ražotāji un paziņotās struktūras. Rezultāti liecina, ka daži ražotāji joprojām nav izdarījuši visu vajadzīgo, lai sertifikātu nodotu 27 ES valstu paziņotajām struktūrām. Šiem ražotājiem un Apvienotās Karalistes paziņotajām struktūrām tiek stingri ieteikts līdz izstāšanās dienai pabeigt visu attiecīgo sertifikātu nodošanu un produktu etiķešu pielāgošanu, lai ražotāji pēc tam varētu turpināt savus produktus laist ES tirgū. Komisija un Medicīnisko ierīču kompetento iestāžu tīkls turpinās uzraudzīt, kā situācija attīstīsies septembrī un oktobrī.

Ķīmiskās vielas

Kas attiecas uz ķīmiskajām vielām, tad līdz 2019. gada augusta vidum tikai 52 % no attiecīgajiem REACH²⁶ reģistrētājiem bija pārveduši savas reģistrācijas uz 27 ES valstīm. Eiropas Ķimikāliju aģentūra sistēmā REACH-IT ir izveidojusi t. s. *Brexit* logu, lai pirms izstāšanās dienas reģistrētāji varētu izdarīt visu vajadzīgo savu REACH reģistrāciju pārvešanai. *Brexit* logs darbosies līdz 2019. gada 31. oktobrim. Saistībā ar REACH atļaujām AK atļauju turētāji, AK atļaujas pieteikuma iesniedzēji un AK pakārtotie lietotāji, kas 27 ES valstīs piegādā vielas vai maisījumus pašreizējās piegādes ķēdēs, tiek aicināti veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību regulējumam attiecībā uz saviem pakārtotajiem lietotājiem 27 ES valstīs. Savukārt AK reģistrētāju, AK pakārtoto lietotāju, AK atļauju turētāju un AK atļaujas pieteikuma iesniedzēju pakārtotajiem lietotājiem 27 ES valstīs tiek ieteikts kopā ar saviem piegādātājiem pārbaudīt, vai 2019. gada 31. oktobrī būs nodrošināta attiecīgo produktu atbilstība regulējumam, un vajadzības gadījumā rīkoties pašiem, izmantojot pieejamās vadlīnijas²⁷. Lai uzreiz pēc izstāšanās dienas varētu turpināties ķīmisko vielu laišana ES tirgū, izšķiroša ir to atbilstība regulējumam.

3.3. Finanšu pakalpojumi

Finanšu pakalpojumu jomā Komisija stingri mudina apdrošināšanas sabiedrības un citus finanšu pakalpojumu sniedzējus pabeigt sagatavošanas pasākumus līdz 2019. gada 31. oktobrim, ja tas vēl nav izdarīts.

Komisija 2018. gada 19. decembrī pieņēma dažus ārkārtas pasākumus, tostarp divus līdzvērtīguma lēmumus (ar ierobežotu darbības laiku), lai 27 ES valstu pakalpojumu sniedzēji varētu nodot savus līgumus tādiem pakalpojumu sniedzējiem, kuriem ir atļauts darboties 27 ES dalībvalstīs. Pirmais lēmums ļauj Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei uz laiku atzīt centrālos darījumu partnerus, kuri patlaban ir iedibināti Apvienotajā Karalistē, – tādējādi tie pagaidām drīkst turpināt sniegt pakalpojumus Savienībā. Lēmums zaudē spēku 2020. gada 30. martā. Otrais lēmums ļauj AK centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem uz noteiktu laiku turpināt sniegt notāra un centralizētās uzturēšanas pakalpojumus operatoriem Savienībā. Lēmums zaudē spēku 2021. gada 30. martā. Turklāt Komisija pieņēma divas deleģētās regulas, kas 27 ES valstu operatoriem ar neizpildītiem atvasināto instrumentu līgumiem, kuriem nav veikta tīrvērte, ļauj 12 mēnešu laikā pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās AK darījumu partnerus nomainīt ar ES darījumu partneriem, nezaudējot prudenciālo režīmu, kas

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

²⁷ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_lv#envgrow un <https://echa.europa.eu/uk-withdrawal-from-the-eu>.

pašlaik attiecas uz šiem līgumiem. Komisija vērtē, ka uzņēmumi lielā mērā ir sagatavojušies bezlīguma izstāšanās scenārijam, t. sk. pārjaunojot savus neizpildītos līgumus, lai nomainītu AK darījumu partnerus, un ka tiem tagad ir jāpabeidz sagatavošanās darbi ārkārtas pasākumos atvēlētajos termiņos. Tāpēc Komisija neuzskata, ka būtu jāpieņem vēl citi ārkārtas pasākumi. Tā turpinās novērtēt situāciju tirgos pēc izstāšanās datuma un lems par piemērotu rīcību, pamatojoties uz attiecīgajā brīdī spēkā esošajiem ES tiesību aktiem un jo īpaši ņemot vērā satvaru, kas ieviests Eiropas tirgus infrastruktūras regulā attiecībā uz prasībām par trešo valstu centrālo darījumu partneru atzīšanu.

3.4. Zveja

Papildus ārkārtas sagatavotības tiesību aktiem (sk. 3.2. punktu) Komisija zvejas jomā turpināja apspriesties ar dalībvalstīm par koordinētu pieeju, lai sagatavotos scenārijam, ka ES kuģiem vairs netiktu piešķirta piekļuve Apvienotās Karalistes ūdeņiem. Komisija un dalībvalstis ir apņēmušās šajā jautājumā cieši sadarboties un koordinēt darbību, piemēram, izmantojot kopēju sistēmu, lai uzraudzītu izmaiņas vai izkropļojumus zvejas darbībās ES ūdeņos. Nākamajā periodā šis darbs kļūs intensīvāks, un Komisija ir gatava veicināt turpmāku analīzi un diskusijas. Komisijas dienesti 2019. gada 18. jūlijā arī publicēja jaunu jautājumu un atbilžu dokumentu par bezlīguma izstāšanās sekām attiecībā uz zvejas darbībām²⁸. Papildus jautājumiem par piekļuvi ūdeņiem (un šīs piekļuves kontroli) un zvejas iespējām dokumentā sniegta praktiska informācija par tādiem konkrētiem tematiem kā sanitāro kontroli un muitu. Dalībvalstu iestādes un zvejas apvienības tiek aicinātas plaši izplatīt šo informāciju.

4. ĀRKĀRTAS PASĀKUMU TEHNISKĀ PIELĀGOŠANA UN CITU IEPRIEKŠ PAZIŅOTU AKTU PIENĒMŠANA

Kā minēts 2019. gada 12. jūnija piektajā *Brexit* sagatavotības paziņojumā²⁹, Komisija ir caurskatījusi visus ES līmeņa pasākumus, kas pieņemti, lai sagatavotos Apvienotās Karalistes izstāšanās brīdim, un secinājusi, ka šie leģislatīvie un neleģislatīvie ES akti joprojām atbilst paredzētajiem mērķiem. Tāpēc nav nepieciešams tos grozīt pēc būtības. No otras puses, ņemot vērā jauno laika grafiku, kas izriet no pašreizējā pagarinājuma, konkrētās nozarēs ir vajadzīgi daži mērķorientēti tehniskie pielāgojumi. Tie ir izskaidroti nākamajās iedaļās.

Attiecībā uz neleģislatīvajiem ārkārtas pasākumu tiesību aktiem, kurus Komisija pieņēmusi ES sanitārajā jomā, ņemot vērā agrāk paredzēto izstāšanās datumu (2019. gada 12. aprīli), un kuri ir zaudējuši jēgu, jo tika pagarināts LES 50. panta 3. punktā paredzētais termiņš, Komisija neilgi pirms izstāšanās dienas vēlreiz izvērtēs situāciju un, ja Apvienotā Karaliste turpinās sniegt nepieciešamās garantijas, atkārtoti pieņems šos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tie tiek piemēroti no 2019. gada 1. novembra.

4.1. Transports

Transporta jomā tika ieviesti ārkārtas pasākumi, lai uzturētu svarīgākos transporta savienojumus visvairāk skartajiem transporta veidiem: pasažieru un kravu pārvadājumiem pa gaisu, dzelzceļu un autoceļiem.

²⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/fisheries-qanda_en.pdf.

²⁹ COM(2019) 276 final.

Saskaņā ar visu ārkārtas pasākumu pamatā esošajiem principiem ārkārtas regulas, kas nodrošina turpmāko savienojamību, ir vienpusējas, ar ierobežotu tvērumu un piemērojamas uz ierobežotu laiku. Regula, ar ko nodrošina kravas un pasažieru autopārvadājumu pamatsavienojamību³⁰, tika pieņemta neilgi pēc tam, kad pirmoreiz uz īsu brīdi tika pagarināts LES 50. panta 3. punktā minētais termiņš (līdz 2019. gada 12. aprīlim), tai bija noteikts piemērošanas beigu datums – 2019. gada 31. decembris –, un tās izstrādē tika ņemta vērā arī pamatsavienojamības pasākumu iespēja Eiropas Transporta ministru konferences (ETMK) daudzpusējo kvotu sistēmas kontekstā. Arī regula, kas nodrošina pamatsavienojamību gaisa transportā³¹, līdzīgu iemeslu dēļ tika pieskaņota Starptautiskās Gaisa transporta asociācijas (*IATA*) 2019./2020. gada ziemas sezonas beigām un līdz ar to zaudēs spēku 2020. gada 30. martā.

Ja Apvienotā Karaliste 2019. gada 1. novembrī izstātos no Eiropas Savienības bez līguma, Regulas (ES) 2019/501 piemērošanas laikposms tādējādi aprobežotos ar diviem mēnešiem un Regulas (ES) 2019/502 piemērošanas periods būtu īsāks par pusi no sākotnēji paredzētā laikposma.

Komisija, cenšamās nodrošināt, lai šīs ārkārtas pasākumu regulas sasniegtu sākotnēji noteiktos mērķus, tostarp attiecībā uz to piemērošanas periodu, un ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanās datuma atlikšanu par septiņiem mēnešiem, šodien pieņēma priekšlikumu pagarināt Regulu (ES) 2019/501 un (ES) 2019/502 spēkā esamības termiņu par tikpat ilgu laiku. Tāpēc tiek ierosināts līdz 2020. gada 31. jūlijam pagarināt piemērošanas termiņu ārkārtas pasākumu regulai, kas nodrošina kravu un pasažieru autopārvadājumu savienojamību. Neskarot Savienības ekskluzīvo kompetenci, dalībvalstīm būtu jāturpina darbs, lai nākotnē pārvadājumiem uz Apvienoto Karalisti būtu pieejams lielāks ETMK atļauju skaits. Ierosināts līdz 2020. gada 24. oktobrim pagarināt piemērošanas termiņu arī ārkārtas pasākumu regulai, kas nodrošina gaisa pārvadājumu pamatsavienojamību, tādējādi atkal pieskaņojoties *IATA* sezonai.

Gaisa pārvadājumu jomā ārkārtas pasākumu Regulā (ES) 2019/502 ir paredzēts arī īpašs mehānisms, kas ES aviosabiedrībām pēc AK izstāšanās ļauj nodrošināt atbilstību ES prasībai par kontrolpaketes īpašumtiesībām un kontroli. Tagad valstu iestādes ir izskatījušas skarto aviosabiedrību iesniegtos plānus un informējušas attiecīgās aviosabiedrības un Komisiju par pozitīvajiem vērtējuma rezultātiem. Komisija ir sazinājusies ar atbildīgajām valstu iestādēm un dažos gadījumos izteikusi šaubas par to, vai iesniegtie plāni nodrošinās atbilstību ES prasībām. Skartajām aviosabiedrībām pilnīga atbilstība ES prasībai par kontrolpaketes īpašumtiesībām un kontroli jānodrošina ne vēlāk par Regulā (ES) 2019/502 paredzētā termiņa beigām. Ja Regulas (ES) 2019/502 piemērošana tiks pagarināta saskaņā ar šīs dienas priekšlikumu, minētais periods beigsies 2020. gada 30. aprīlī³². Valstu iestādes ir atbildīgas par to, lai līdz minētajam datumam tiktu nodrošināta ES tiesību aktu ievērošana un reāla izpilde.

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 25. marta Regula (ES) 2019/501 par kopīgiem noteikumiem, kas nodrošina kravu autopārvadājumu un pasažieru autopārvadājumu pamatsavienojamību saistībā ar Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības (OV L 85I, 27.3.2019., 39. lpp.).

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 25. marta Regula (ES) 2019/502 par kopīgiem noteikumiem, kas nodrošina gaisa pārvadājumu pamatsavienojamību attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības (OV L 85I, 27.3.2019., 49. lpp.).

³² Regulas (ES) 2019/502 7. panta 1. punkts.

Attiecībā uz neregulāriem pasažieru pārvadājumiem ar autobusu ārkārtas pasākumi nav pieņemti, taču ir veikti nepieciešamie sagatavošanās darbi, lai no izstāšanās dienas nodrošinātu savienojamību šajā jomā uz starptautiska juridiskā instrumenta, t. i., *Interbus nolīguma*³³, pamata. Apvienotā Karaliste ir deponējusi instrumentu, ar kuru šī valsts pievienojas minētajam nolīgumam un pēc izstāšanās kļūst par nolīguma dalībnieci.

4.2. Zvejas darbības

Pastāvot riskam, ka 2019. gada 1. novembrī būs notikusi bezlīguma izstāšanās, ņemot vērā zvejas lielo nozīmi daudzu piekrastes kopienu iztikā un cenšoties nodrošināt zvejas ilgtspēju attiecīgajos ūdeņos, ir svarīgi paredzēt kārtību, kas ES un AK zvejas kuģiem arī turpmāk atļautu abpusēju zvejas piekļuvi abu jurisdikciju teritoriālajiem ūdeņiem saskaņā ar noteikumiem, kuri minēti attiecīgajās Padomes regulās par zvejas iespēju noteikšanu, ja abu līgumslēdzēju pušu zvejas iespējas, kopā ņemtas, atbilst attiecīgo krājumu ilgtspējīgas apsaimniekošanas principiem. Ar šādu mērķi Komisija šodien ir pieņēmusi priekšlikumu, kas paredz pagarināt 2019. gada martā pieņemtās ārkārtas pasākumu regulas par zvejas atļaujām³⁴ darbību līdz 2020. gada beigām. Tas ļaus paturēt vienkāršotu tiesisko regulējumu, kas Eiropas Savienībai dos iespēju arī turpmāk piešķirt AK kuģiem atļaujas ieiet ES ūdeņos un pārvaldīt ES kuģu pieprasījumus iegūt atļauju ieiešanai AK ūdeņos, ja būs izpildīti nosacījumi par abpusēju piekļuvi un ilgtspēju. Šis pagaidu regulējums, kas sniedz juridisko noteiktību zvejniekiem un nodrošina zivju krājumu saglabāšanu, ir nepieciešams, kamēr ar Apvienoto Karalisti nav noslēgts zvejas nolīgums tās jaunajā trešās valsts statusā. Uz šā pamata, ņemot vērā iepriekšēju saskaņošanu ar dalībvalstīm, Komisija ir gatava Apvienotajai Karalistei iesniegt ES kuģu atļaujas pieprasījumus uzreiz pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības. Priekšlikumā ir saglabāta kvotu apmaiņas iespēja 2020. gadā, – tādā gadījumā Komisija varētu īstenot kvotu apmaiņu ar Apvienoto Karalisti saskaņā ar priekšlikumā noteikto procedūru.

4.3. ES budžets

Ja notiks izstāšanās bez līguma, Apvienotā Karaliste un AK saņēmēji daudzos gadījumos vairs nevarēs pieteikties jaunam finansējumam un zaudēs tiesības saņemt finansējumu vai to pašreizējā dalība ES programmās tiks izbeigta. Tāpēc nāksies apturēt maksājumus, kurus varēs veikt tikai tad, kad (un ja vispār) notiks vienošanās par finanšu norēķinu starp Eiropas Savienību un Apvienoto Karalisti. Dažos gadījumos līgumus, iespējams, vajadzēs izbeigt, ja vairs netiks izpildītas konkrētajā ES programmā paredzētās atbilstības prasības, vai būs jāveic izmaiņas, lai nodrošinātu saskanību ar atbilstības prasībām.³⁵ Lai pēc iespējas samazinātu šāda iznākuma radītos traucējumus, Eiropas Savienība 2019. gada 9. jūlijā pieņēma ārkārtas pasākumu regulu par ES budžetu³⁶, kas nosaka, ka Apvienotajai Karalistei un AK saņēmējiem 2019. gadā radušās izmaksas ir atbilstīgas, ja Apvienotā Karaliste izpilda

³³ Nolīgums par pasažieru neregulāriem starptautiskajiem pārvadājumiem ar autobusiem (*Interbus nolīgums*) (OV L 321, 26.11.2002., 13. lpp.).

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 25. marta Regula (ES) 2019/498, ar ko groza Regulu (ES) 2017/2403 attiecībā uz Savienības zvejas kuģu zvejas atļaujām Apvienotās Karalistes ūdeņos un Apvienotās Karalistes zvejas kuģu zvejas darbībām Savienības ūdeņos (OV L 85I, 27.3.2019., 25. lpp.).

³⁵ Piemēram, Eiropas Pētniecības padomes stipendiātiem programmā “Apvārsnis 2020” ir iespēja pārreģistrēt savu stipendiju uz citu valsti. Tiks izdoti norādījumi par saderību ar attiecīgajām atbilstības prasībām.

³⁶ Padomes 2019. gada 9. jūlija Regula (ES, Euratom) 2019/1197 par pasākumiem attiecībā uz Savienības vispārējā budžeta izpildi un finansēšanu 2019. gadā saistībā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības (OV L 189, 15.7.2019., 1. lpp.).

vairākus nosacījumus, starp kuriem jo īpaši ir prasība līdz noteiktam datumam iemaksāt ES 2019. gada budžetā savu līdzekļu daļu un atļaut nepieciešamās revīzijas un kontroles, arī savā teritorijā, kā to paredz attiecīgie ES noteikumi. Paralēli šim paziņojumam Komisija, ievērodama piemērojamās procedūras, apspriežas ar dalībvalstu ekspertiem par projektu deleģētajai regulai, ar kuru pielāgo ārkārtas pasākumu regulas termiņus, ņemot vērā LES 50. panta 3. punktā paredzētā termiņa pagarinājumu.

Pagarinot LES 50. panta 3. punktā minēto termiņu līdz 2019. gada 31. oktobrim, pasākums savā pašreizējā veidā ietvertu tikai divu mēnešu periodu. Tāpēc Komisija šodien pieņēma priekšlikumu, kas atbilst pašreizējai 2019. gada ārkārtas pasākumu regulai, taču attiecas uz 2020. gadu. Līdz ar to Apvienotā Karaliste un AK saņēmēji arī turpmāk būtu tiesīgi piedalīties no ES budžeta finansētās programmās un saņemt finansējumu līdz 2020. gada beigām, ja Apvienotā Karaliste pieņems un izpildīs 2019. gada ārkārtas pasākumu regulas noteikumus, iemaksās savu daļu 2020. gada budžetā un ļaus veikt prasītās revīzijas un kontroles.

4.4. Ārkārtas finansiālais atbalsts

Kā minēts ceturtajā *Brexit* sagatavotības paziņojumā³⁷, kas pieņemts 2019. gada 10. aprīlī, Komisija ir pētījusi, kā izmantot pašreizējās programmas un instrumentus, lai atbalstītu vissmagāk ietekmētās nozares, it īpaši lauksaimniecību un zivsaimniecību, kā arī reģionus un valsts iestādes, kas saskarsies ar būtiskiem traucējumiem, neraugoties uz sagatavošanos. Šis finansiālā atbalsta paketes mērķis ir pieejamo līdzekļu robežās sniegt atbalstu tiem, kurus vissmagāk ietekmē izstāšanās bez līguma.

Lauksaimniecības nozarē tiks darīts pieejams viss pašreizējo tirgus atbalsta un lauksaimnieku tiešā finanšu atbalsta instrumentu klāsts, lai bezlīguma scenārija gadījumā mīkstinātu vissmagākās izpausmes lauksaimniecības pārtikas tirgos. ES ārkārtas tirgus pasākumi būtu jāpapildina ar valsts finansiālo atbalstu, lai vairotu Eiropas Savienības intervences ietekmi.

Komisija šodien pieņēma priekšlikumu paplašināt Eiropas Solidaritātes fonda darbības jomu, lai ietvertu smago finansiālo slogu, kas dalībvalstīm rastos tiešā saistībā ar bezlīguma izstāšanos un kas nebūtu bijis novēršams, iepriekš sagatavojoties. Tas ietver atbalstu uzņēmumiem domātām valsts atbalsta shēmām, pasākumus līdzšinējo darba vietu saglabāšanai un tam, lai nodrošinātu robežu, muitas un sanitārās un fitosanitārās kontroles funkcionēšanu.

Šodien Komisija arī pieņēma priekšlikumu, kas nodrošinās, ka no Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda būs pieejami līdzekļi, lai, ievērojot konkrētus nosacījumus, atbalstītu darba ņēmējus, kas atlaisti bezlīguma izstāšanās rezultātā.

Papildus šiem diviem iepriekš minētajiem leģislatīvajiem pasākumiem ir iespējama citāda iesaistīšanās bez vajadzības grozīt tiesību aktus. Komisija ir gatava strauji rīkoties, ja dalībvalstis nolems grozīt savas strukturālo un investīciju fondu³⁸ programmas, lai daļu no pieejamajiem resursiem savas valsts finansējuma daļas ietvaros piešķirtu to problēmu risināšanai, ko izraisījusi izstāšanās bez līguma. Komisija arī strauji rīkosies, ja dalībvalstis vēlēties mainīt to, kā sadalīt savas valsts finansējuma daļu no Eiropas Jūrlietu un

³⁷ COM(2019) 195 final.

³⁸ Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai, Eiropas Sociālais fonds, Kohēzijas fonds un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds.

zivsaimniecības fonda. Visbeidzot, Komisija ir gatava nolīgumā starp Eiropas Savienību un Eiropas Investīciju fondu ierosināt grozījumus, kas ļautu izmantot Mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (*COSME*), lai finansējums būtu vieglāk pieejams mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kuriem Apvienotās Karalistes bezlīguma izstāšanās dēļ jāiegulda līdzekļi sava uzņēmējdarbības modeļa pārkārtošanā, – ja vien tiek ievēroti attiecīgi nosacījumi un ir pieejams budžets.

Lai sniegtu tūlītēju atbalstu skartajām ieinteresētajām personām, piemēram, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kuri ir visvairāk atkarīgi no Apvienotās Karalistes, ES valsts atbalsta noteikumi piedāvā elastīgus risinājumus valsts līmeņa atbalsta pasākumiem.

5. ĪRIJA

Apvienotajai Karalistei izstājoties no Eiropas Savienības bez izstāšanās līguma, Īrijas salā izveidosies divas dažādas fiskālās un normatīvās vides. Saskaņā ar starptautisko tiesību normām un it īpaši Pasaules Tirdzniecības organizācijas noteikumiem gan ES, gan Apvienotajai Karalistei būs pienākums no 2019. gada 1. novembra piemērot otras puses produktiem tarifus, kas piemērojami precēm no jebkuras citas Pasaules Tirdzniecības organizācijas dalībvalsts bez preferenciāla režīma. Turklāt ES tiesību akti paredz, ka visas preces, kas Īrijā tiek ievestas no Apvienotās Karalistes, tiks pakļautas attiecīgām pārbaudēm un kontrolēm, lai aizsargātu ES pilsoņu veselību un drošumu, saglabātu iekšējā tirgus integritāti un nodrošinātu fiskālo pienākumu izpildi (nodevu un netiešo nodokļu samaksu).

Saistībā ar unikālo situāciju Īrijas salā Komisija turpina sadarboties ar Īriju, ņemot vērā divkārošo mērķi – aizsargāt iekšējā tirgus integritāti un vienlaikus nepieļaut fiziskas robežas izveidošanu –, lai noteiktu kārtību, kā tiks īstenoti ārkārtas pasākumi uzreiz pēc bezlīguma izstāšanās, un atrastu stabilāku risinājumu vēlākam laikam. Izstāšanās līgumā paredzētais neregulējums ir vienīgais risinājums, kas nodrošina Lielās piektdienas nolīguma un starptautiskajās tiesībās paredzēto pienākumu ievērošanu, kā arī saglabā iekšējā tirgus integritāti.

6. REAĢĒŠANA UZ TRAUCĒJUMIEM, KAS RADĪSIES PĒC BEZLĪGUMA IZSTĀŠANĀS

Ja Apvienotā Karaliste izstāsies no Eiropas Savienības bez izstāšanās līguma, ir paredzams, ka daudzas iesaistītās personas saskarsies ar traucējumiem, īpaši pirmajās dienās. Komisija un dalībvalstis uzturēs ciešus kontaktus, lai saskaņotu reakciju jebkādā jautājumā, kas varētu rasties, un noteiktu, kā to vislabāk risināt. Pirmajam laikam pēc bezlīguma izstāšanās Komisija ir izveidojusi zvanu centru dalībvalstu pārvaldes iestādēm, kas tām nodrošinās tiešu saziņas kanālu, kurā varēs iegūt Komisijas dienestu specializēto informāciju, turklāt tādējādi tiks atvieglota koordinācija starp dažādu valstu iestādēm. ES iedzīvotāji, uzņēmumi un citas ieinteresētās personas var sazināties ar valsts vai vietējā līmeņa pārvaldes iestādēm, izmantojot parastos kanālus. Viņi savus jautājumus var uzdot arī *Europe Direct* zvanu centram (bezmaksas tālrunis 00 800 6 7 8 9 10 11 no jebkuras vietas Eiropas Savienībā). *Europe Direct* zvanu centrs ap izstāšanās laiku strādās pagarinātas darba dienas režīmā.

7. SECINĀJUMI

ES nolūks ir panākt sakārtotu Apvienotās Karalistes izstāšanos, taču Komisija vēlreiz uzsver, ka ikvienam jāsigatavojas iespējai, ka Apvienotā Karaliste 2019. gada 1. novembrī būs izstājusies no Savienības bez līguma. Komisija turpina aicināt visas ieinteresētās personas

pabeigt sagatavošanās darbus un īpaši uzsver, ka nepieciešama nozares rīcība tādās problemātiskās jomās kā zāles, medicīniskās ierīces un ķīmiskās vielas. Tā mudina visus ES operatorus, kuri tirgosies ar Apvienoto Karalisti vai transportēs preces turp vai no turienes, rēķināties ar muitas, sanitārajām un fitosanitārajām pārbaudēm un procedūrām, kā arī loģistikas problēmām, kas jaunajā juridiskajā kontekstā radīsies pie robežšķērsošanas punktiem, iebraucot Apvienotajā Karalistē un izbraucot no tās.

Paralēli šim paziņojumam Komisija ir pieņēmusi trīs tiesību aktu priekšlikumus, lai ņemtu vērā izstāšanās dienas atlikšanu, pēc vajadzības pagarinot pašreizējo transporta un zvejas jomas ārkārtas pasākumu ilgumu vai paredzot ES budžetā satvaru 2020. gadam. Tā arī pieņēma vēl divus citus tiesību aktu priekšlikumus, kas ietilpst paketē, kura pēc vajadzības ļaus piešķirt ārkārtas finansiālo atbalstu. Visbeidzot, tā atbilstoši piemērojamajām procedūrām nosūtīja dalībvalstu ekspertiem apspriešanai deleģēto aktu, kas ārkārtas pasākumu regulā par 2019. gada ES budžetu³⁹ koriģē paredzētos termiņus, ievērojot pašreizējo izstāšanās datumu. Komisija aicina abus likumdevējus nodrošināt ierosināto tiesību aktu ātru pieņemšanu, lai tie vajadzības gadījumā stātos spēkā līdz Apvienotās Karalistes izstāšanās datumam.

Ap izstāšanās laiku Komisija pagarinās iedzīvotājiem un uzņēmumiem domātā zvanu centru darba laiku un izveidos īpašu zvanu centru dalībvalstu iestādēm, lai dalītos specializētā informācijā un atvieglotu koordinācijas darbu starp valstu iestādēm. Komisija arī aicina dalībvalstis intensīvāk izvērst komunikācijas pasākumus, kas bija iesākti šā gada laikā, sniegt informāciju ieinteresētajām personām dalībvalstīs un veikt vajadzīgos pasākumus, lai spētu reaģēt uz jebkādiem traucējumiem, it īpaši pirmajā laikā pēc bezlīguma izstāšanās.

³⁹ Padomes 2019. gada 9. jūlija Regula (ES, Euratom) 2019/1197 par pasākumiem attiecībā uz Savienības vispārējā budžeta izpildi un finansēšanu 2019. gadā saistībā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības (OV L 189, 15.7.2019., 1. lpp.).